

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.
БОГОМОЛЬЦЯ
КАФЕДРА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПСИХОСОМАТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЛІКАРЯ»

Автор:

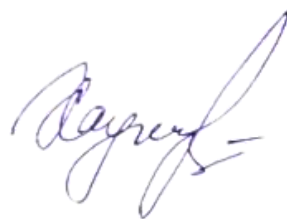
канд. мед. наук Скринник О.В.

Освітній рівень другий рівень вищої освіти - магістр

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Завідувач кафедри медичної
психології, психосоматичної
медицини та психотерапії,
професор

О.О. Хаустова

***Лекція 1. Професійна комунікація в практичній діяльності лікаря.
Структура, алгоритм професійної комунікації (Калгарі-Кембридж).
Частина 1*** (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Поняття професійної комунікації у медицині.
2. Структура професійної комунікації лікаря з пацієнтом.
3. Основні етапи алгоритму Калгарі-Кембридж.

Ключові поняття:

Комунікація, професійна комунікація, структура комунікації, етапи взаємодії, Калгарі-Кембридж модель, довіра, контакт, вербальна та невербальна комунікація.

***Лекція 2. Професійна комунікація в практичній діяльності лікаря.
Структура, алгоритм професійної комунікації (Калгарі-Кембридж).
Частина 2*** (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Поглиблений аналіз етапів моделі Калгарі-Кембридж.
2. Техніки ефективної комунікації лікаря з пацієнтом.
3. Помилки та бар'єри у комунікації.

Ключові поняття:

Активне слухання, уточнюючі запитання, емпатія, бар'єри комунікації, професійна етика, невербальні сигнали, зворотний зв'язок.

***Лекція 3. Навички спілкування в окремих клінічних ситуаціях.
Повідомлення діагнозу*** (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Особливості комунікації в клінічних ситуаціях.
2. Принципи повідомлення діагнозу.
3. Алгоритм «SPIKES» у повідомленні поганих новин.

Ключові поняття:

Клінічна ситуація, повідомлення діагнозу, алгоритм SPIKES, «погані новини», психологічна підтримка, співпереживання, пацієнтоорієнтованість.

Лекція 4. Типові складні, кризові та конфліктні ситуації у взаємодії лікар-пацієнт (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Види складних ситуацій у медичній практиці.
2. Причини та механізми виникнення конфліктів.
3. Стратегії і тактики поведінки лікаря у конфлікті.

Ключові поняття:

Кризова ситуація, конфлікт, деструктивна та конструктивна комунікація, медіація, асертивна поведінка, стрес-фактори.

Лекція 5. Особливості комунікативних навичок в окремих напрямках медицини (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Комунікативні особливості в терапії, хірургії, педіатрії, онкології.
2. Специфіка взаємодії з пацієнтами різного віку.
3. Міждисциплінарна комунікація в команді.

Ключові поняття:

Міждисциплінарна комунікація, вікові особливості пацієнтів, педіатрична комунікація, паліативна допомога, командна взаємодія.

Лекція 6. Особливості професійного спілкування лікаря з родичами пацієнтів (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Роль родини в лікувальному процесі.
2. Комунікація з родичами в складних клінічних ситуаціях.
3. Межі професійної етики у спілкуванні з сім'єю пацієнта.

Ключові поняття:

Родина пацієнта, підтримуюча комунікація, етика лікаря, конфіденційність, делікатність, інформування родичів.

Лекція 7. Професійне спілкування в медичному середовищі. «Soft-skills» у роботі лікаря. Професійний стрес у медицині. Профілактика синдрому емоційного вигорання (лекційне заняття – 2 години)

План лекції:

1. Професійне спілкування в медичному колективі.
2. «Soft-skills» як складова успішної медичної практики.
3. Професійний стрес у роботі лікаря.
4. Синдром емоційного вигорання: профілактика та подолання.

Ключові поняття:

Soft-skills, командна робота, професійний стрес, емоційне вигорання, профілактика вигорання, саморегуляція, тайм-менеджмент, психологічна підтримка.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:**Основна (базова):**

1. Комунікативні навички лікаря. Підручник / 2-ге видання, перероблене та дороблене. Заг. ред. О.С. Чабан. К.: Видавець Заславський, 2021.
2. Комунікативні навички лікаря. Конспект лекцій. / заг. ред. О.С. Чабан. – К.: LAT&K, 2017. – 152 с.
3. Медична психологія : в 2-х т. Т. 1. Загальна медична психологія / [Г.Я. Пілягіна та ін.]; за ред. Г.Я. Пілягіної. – Вінниця : Нова Книга, 2020 – 288 с.
4. Медична психологія : в 2-х т. Т. 2. Спеціальна медична психологія / [Г.Я. Пілягіна та ін.]; за ред. Г.Я. Пілягіної. – Вінниця : Нова Книга, 2020 – 496 с.
5. Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник / За заг. ред. О.С. Чабана, О.О. Хаустової - 3-тє видання, виправлене і доповнене. - К.: Видавничий дім Медкнига, 2021. - 200 с.

Допоміжна:

1. Berman AC, Chutka DS. Assessing effective physician-patient communication skills: “Are you listening to me, doc?” Korean J Med Educ. 2016;28(2):243–9.
2. Kapil M, Verma A, Sareen R. Communication skills in medicine-an art of learning. EC Clin Med Case Rep. 2019;(2.6):281–3.
3. Burt J, Abel G, Elmore N, Newbould J, Davey A, Llanwarne N, et al. Rating communication in GP consultations: the association between ratings made by patients and trained clinical raters. Med Care Res Rev. 2018;75(2):201–18.
4. Chichirez, C. M., & Purcărea, V. L. (2018). Interpersonal communication in healthcare. Journal of medicine and life, 11 (2), 119
5. Feraco AM, Brand SR, Mack JW et al. Communication skills training in pediatric oncology: moving beyond role modeling. Pediatr Blood Cancer. 2016; 63: 966-972.
6. Marc-Aurele KL, English NK. Primary palliative care in neonatal intensive care. Semin Perinatol. 2017; 41: 133-139